

окрім проблеми низької політичної культури, та в цілому політичної пасивності, постає ще й технічна перепона у вигляді невідповідності суспільства та політики до значного збільшення долі операцій з державою у віртуальному просторі.

Наглядним прикладом є спроби впровадження системи електронного документообігу, яка є одночасно кровоносною та нервовою системами електронної держави та електронної демократії. Окрім очевидних переваг, таких як: пришвидшення обміну інформацією, зведення до мінімуму людського фактору у критично важливих процесах, здешевлення функціонування державного апарату навіть за рахунок економії паперових ресурсів існують також і тривожні застереження. А саме, величезна відповідальність, покладена на тих, хто розробляє та супроводжує відповідне програмне та технічне забезпечення, важкість та болючість процесу переходу до такої системи, через суб'єктивні фактори, які призводять до персональної незацікавленості чиновників, мала чисельність у нашому суспільстві спеціалістів відповідної компетентності, брак фінансування. Останній фактор особливо чітко проявляється на первинних етапах розгортання системи, через те, що відбувається дублювання державного апарату у фізичному та віртуальному просторі. Відповідно значно збільшуються й видатки на утримання двох паралельних систем. Причому, окрім видатків на утримання кожної окремої системи, з'являється ще один вид - кошти, які направляються на синхронізації взаємодії двох систем. Саме тому, перший етап здорожує державу майже вдвічі. Позитивним моментом є те, що всі видатки компенсуються значною економією на наступних стадіях.

Виключна роль громадянина у новій системі, його можливість брати персональну відповідальність за власне теперішнє та майбутнє потребує персоніфікації його як однієї з сторін інтеракції.

ФІЛОСОФІЯ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ТА СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТСТВА ЧИННИКАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Д.В. КУЛАКОВ, магістр, старший викладач

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Виховній та освітянській діяльності кафедр фізичного виховання і спорту (КФВіС), як соціально-педагогічним інститутам вищих навчальних закладів, не вистачає деяких аспектів механізмів системної філософії формування лідерських якостей та соціальної активності студентства. В соціально-

філософському розумінні ми полягаємо, що нам необхідне подальше дослідження еволюції цих процесів та їх структур, зв'язків між ними та соціально-педагогічних інститутів, які організують цю діяльність. Одним із головних чинників в сфері своєї діяльності КФВіС ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, визначила педагогічно-спортивний професіоналізм: викладачів та їх партнерів в освітньо-виховній діяльності – студентів. Вплив футболу на соціальну й національно-патріотичні складові громадської думки беззаперечні. Мета - сформувати самобутній студентський футбольний колектив, діяльність якого мала б усі ознаки демократизації й професіоналізму. Футбол та міні-футбол - це гра і складний вид спорту, який має ряд своїх особливостей: зменшене 1/4 футбольне поле, команди 8х8, менші футбольні ворота, ігровий час - два тайми по 30 хвилин. Футбол потребує від студентів-гравців високої концентрації, високого рівня фізичної, технічної, тактичної і волевої підготовки, вміння взяти відповідальність на себе й повести за собою товаришів. Ці чинники формують лідерські якості та соціальну активність спортсменів, які усвідомлено стають елементами життєвої позиції та якісними характеристиками студентів. Команда з такими гравцями має не одного або двох лідерів, а стає «командою лідерів» з професійним відношенням до справи. В процесі вдосконалення цих домінуючих чинників у студентів-спортсменів, які стають головними для їх виховання і освіти, вирішується триєдина проблема поєднання спорту, виховання і освіти. В команді активується самодисципліна, яка трансформується в форму студентського самоврядування для підтримки суворої дисципліни, взаємоповаги на фоні позитивної психологічної атмосфери. Відмітимо ще три чинники в діяльності кафедри, які обумовлюють вибір і проходження подальших етапів еволюції кожного студента-спортсмена: 1. ставлення тренера-викладача до студента; 2. склад характеру студента; 3. індивідуальні здібності студента. Кожен тренер-викладач підтримує своїх підопічних в правильних починаннях і ґрунтовно допомагає їм. Я акцентую увагу на індивідуальних здібностях студентів в індивідуальному амплуа, працьовитості та терпінні самого гравця на користь команди й командного амплуа. Такий комплексний підхід дає можливість досягнути етапу реалізації максимального професійного рівня обом сторонам тренувально-виховного процесу. Специфіка роботи із студентами полягає в модифікації об'ємів і напрямків трьох педагогічно-тренувальних складових: техніко-тактичної, фізичної та психологічної, в яких задіяні спортивний лікар-доцент Вашев О.Є. та викладач суддя ФІФА Монзуль К.В.

Тренувальні моделі спортивного процесу з футболу ретельно плануються, відповідають ігровій практиці, насичені роботою з м'ячем, моделюють

різноманітні ігрові ситуації. Засоби й прийоми тренувальних вправ постійно ускладнюються і змінюються впливі чинників: командної швидкості у комбінаційній грі; тактичних схемах гри; стилю постійного пресингу; різних схемах розстановки гравців по ходу матчу, особливо оборонні побудови. Відпрацьовуємо три різновиди стилів постійного пресингу й опіки гравців: персональний; зонний і комбінований. Гравець весь час має бути в грі, не може розслаблятися ні за яких обставин. не може передихнути, коли м'яч знаходиться на іншій ділянці поля. Кожен гравець розуміє, що доля матчу залежить від нього та його безпомилкових дій. Успішність проходження «шляху переможців» підтримується командним духом: при розчаруваннях гравці не зупиняються, а при досягненні локальної мети - завжди знаходять мотивацію рухатися вперед, аналізуючи та виправляючи свої недоліки.

Довідка: 2 команди університету з повним запасним складом гравців (35- студентів усіх факультетів університету, бере участь у змаганнях «Металіст-ліги» (вища ліга); чемпіонатах Харкова та різноманітних турнірах.

Досягнення команди: срібний призер чемпіонату м. Харкова серед ВНЗ сезону 2009/2010 року; 1-ше місце та Кубок інтернаціонального турніру ВНЗ м. Харкова 2012 року «Футбол проти расизму»; 1-ше місце та Кубок турніру ВНЗ м. Харкова 2013 року на призи В. Писаренко; 1-ше місце та Кубок турніру «Радмір-ліга» м. Харкова 2013 року.

ВОСПИТАНИЕ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЁЖИ СРЕДСТВАМИ БИОАДЕКВАТНЫХ НООСФЕРНЫХ ЗАНЯТИЙ СПОРТИВНОЙ АНИМАЦИЕЙ – ФУТЗАЛОМ

Д.В. КУЛАКОВ, магистр, старший преподаватель

Е.В. МОНЗУЛЬ, магистр, преподаватель

Ф.Д. Рудый, студент

*Харьковский национальный университет городского хозяйства
имени А.Н. Бекетова*

Воспитание и образование студенческой молодёжи средствами биоадекватных ноосферных технологий есть современной педагогической инновацией. Основные цели занятий футзалом – обучения технике передвижения и перемещения футболиста; развитие быстроты, ловкости; воспитание внимательности, дисциплинированности. Дополнительные цели занятий – методами биоэнергетических и биоадекватных технологий передать педагогическую корпоративную культуру в сфере физического воспитания и спорта;